

DIRECCIÓ GENERAL DE PERSONAL DOCENT

TEMARI DEL COS DE PROFESSORS D'ENSENYAMENT SECUNDARI

FORMACIÓ I ORIENTACIÓ LABORAL

Aprovat per l'Ordre d'1 de febrer de 1996 (BOE núm. 38, de 13 de febrer)

1. L'orientació com a activitat educativa. Principis bàsics comuns als diferents models d'orientació en l'ensenyament secundari i en la formació professional. Tècniques més utilitzades.
2. L'orientació professional i laboral. Principis bàsics i models d'intervenció, en la formació inicial i en la formació contínua. Autoorientació.
3. L'orientació educativa i professional als diferents països de la Unió Europea. Programes i iniciatives comunitàries relacionats amb el camp de l'orientació i l'ocupació.
4. L'organització del sistema d'orientació educativa i professional a Espanya a les administracions educativa i laboral.
5. El departament d'orientació. Funcions. El pla d'orientació acadèmica i professional. Programes d'intervenció. Col·laboració amb organismes i institucions implicats en l'orientació professional.
6. L'orientació professional i els programes de transició a la vida activa. Diferents models. Desenvolupament detallat d'un dels models.
7. Els prejudicis sexistes i racistes en l'educació i en la feina. Orientació academicoprofessional per a la igualtat d'oportunitats. Programes no discriminatoris.
8. Anàlisi i avaluació del potencial professional i dels interessos personals, coneixements, competències i motivacions en el procés d'autoorientació. Procediments i instruments.
9. La informació professional en l'orientació. Concepte i mètode: recerca, selecció i tractament de la informació. Sistemes i fonts per a la informació en orientació professional i laboral.
10. Organització ocupacional del sistema productiu i orientació. Àrees ocupacionals i perfils professionals. Itineraris tipus. Elaboració dels itineraris formativoprofessionalitzadors en el procés d'orientació.
11. La presa de decisions en l'orientació professional. Models. Maduresa professional. Organització d'una conducta decisòria.
12. El procés de recerca d'ocupació. L'organització de la recerca. Fonts d'informació. El procés de selecció de personal, tècniques i instruments. L'habilitat emprenedora i l'autoocupació.
13. El mercat de treball. Distribució de la població. Evolució de la població a Espanya. Les polítiques d'ocupació. Situació laboral de col·lectius desfavorits. Professions amb futur. Perspectives en l'entorn laboral.
14. Exigències d'adaptació al medi laboral i al lloc de feina. Capacitats generals i formació contínua. Noves concepcions empresarials des de la perspectiva de la flexibilitat i la participació.
15. Discapacitat i necessitats educatives especials. Suports específics en la formació, l'orientació i l'ocupació.
16. Petits grups i organització. El grup com a sistema obert. Formació i manteniment dels grups. Influència del grup sobre els membres. Creixement i desenvolupament d'un grup. Els grups informals. Grups permanents i grups temporals.
17. El lideratge com a tret de personalitat. La influència dels líders en el marc de l'organització. Tipologies de lideratge. Relacions de poder. La jerarquia en l'organització.
18. Els equips de feina. Dinàmica de grups. Tècniques de dinàmica i direcció de grups. Aplicació a l'entorn laboral. Direcció de reunions. Etapes per al desenvolupament d'una reunió eficaç. La participació en l'equip de feina.
19. La motivació laboral. Definició, teories i procés de motivació. Les necessitats de l'individu. La motivació en l'entorn laboral. Diagnòstic i avaluació de la motivació. Les condicions de feina i la motivació laboral. Tècniques de motivació laboral.

20. L'empresa com a sistema social integrat. La cultura empresarial. Les polítiques de recursos humans. La funció de personal. Planificació de plantilles. Anàlisi previsional de les necessitats de personal. La descripció de llocs de feina. Tècniques d'avaluació de l'acompliment i el rendiment als llocs de feina. El pla de formació del personal.
21. El dret del treball. El seu objecte: treball humà, productiu, per compte d'altri i lliure. Fonts del dret del treball. L'aplicació i la interpretació de les normes laborals. La jerarquia normativa i els principis d'ordenació jeràrquica en l'ordre laboral.
22. La relació jurídicolaboral en el marc supranacional. El dret comunitari europeu: fonts; dret originari i dret derivat: els reglaments, les directives i les decisions. Les funcions dels estats membres en l'aplicació del dret comunitari. Altres normes supranacionals en matèria laboral. L'Organització Internacional del Treball.
23. La professió com a realitat social. La configuració jurídica de les professions en l'ordenament espanyol. Bases constitucionals: el dret a la lliure elecció de la professió; la professió regulada. La lliure circulació dels treballadors i professionals a la Unió Europea: el dret d'establiment i la lliure prestació de serveis.
24. La relació laboral a Espanya: àmbit i disposicions reguladores. Organismes laborals: òrgans de l'Administració laboral. Òrgans autònoms: FOGASA, SMAC i altres. La jurisdicció social.
25. El contracte de treball: concepte, elements. Capacitat per contractar. Forma del contracte de treball. Durada. Treballs exclosos i relacions especials de treball. El període de prova.
26. Modalitats de contractació: aprenentatge, en pràctiques, a temps parcial, etc. El treball de les dones, els menors i els estrangers. Les agències de col·locació sense finalitat lucrativa. Les empreses de treball temporal.
27. Drets i deures del treballador. El mode de la prestació: deure de diligència. Categoria i classificació professional. El deure de bona fe. El poder de direcció de l'empresari: manifestacions i limitacions. El poder disciplinari: faltes, sancions i procediment sancionador.
28. Prestació bàsica del treballador: temps de la prestació. Jornada, hores extraordinàries. Classes de jornades i horaris. Descans setmanal, festes i permisos. Vacances.
29. Prestació bàsica de l'empresari: salari. Concepte i classes. Lloc, temps i forma de pagament dels salaris. El salari mínim interprofessional. Protecció del salari.
30. Estructura del rebut de salaris: salari base, complements salarials i prestacions extrasalarials. Deduccions. Determinació de la base de cotització a la Seguretat Social i de la base subjecta a retenció de l'IRPF. Liquidació d'havers.
31. Participació dels treballadors en l'empresa. Òrgans de representació: delegats de personal i comitè d'empresa. Procediment electoral. Competències. Garanties laborals. El dret de reunió.
32. Els sindicats. La llibertat sindical. Funcionament del sindicat. L'acció sindical a l'empresa. Règim jurídic sindical i tutela de la llibertat sindical. Les associacions d'empresaris.
33. Convenis col·lectius: concepte i naturalesa jurídica. Unitats de negociació, legitimació i vigència. Procediment negociador. Acords d'adhesió i actes d'extensió. El contingut del conveni col·lectiu. Interpretació. Acords marc.
34. Modificació del contracte de treball: mobilitat funcional i geogràfica i modificació de les condicions de treball. La subrogació empresarial: transmissió de l'empresa. Suspensió del contracte de treball: causes i efectes.
35. L'extinció del contracte de treball. Modalitats d'extinció. L'acomiadament disciplinari. Concepte i naturalesa. Forma, temps i lloc de l'acomiadament. La qualificació de l'acomiadament disciplinari i els seus efectes jurídics.

36. Conflictes individuals de treball. La conciliació extrajudicial. Procés ordinari: demanda, conciliació, judici i sentència. Processos especials. Mitjans d'impugnació: recurs de cassació, de duplicació i revisió. Altres recursos.

37. Conflictes col·lectius de treball: classes i procediments de solució. La vaga: requisits, desenvolupament i efectes. El locaut.

38. La Seguretat Social a Espanya. Normativa vigent i àmbit d'aplicació. Estructura del sistema de la Seguretat Social. El règim general de la Seguretat Social. Inscripció d'empreses. Afiliació, altes i baixes. Cotització. Recaptació. Acció protectora.

39. Situacions protegibles per la Seguretat Social. Concepte, requisits i quantia de les prestacions econòmiques. El règim especial de treballadors autònoms.

40. L'economia com a ciència. El concepte d'*escassetat* i l'ús alternatiu dels béns. L'activitat econòmica. Els factors productius. Costos d'oportunitat. La població com a condicionant de l'activitat econòmica.

41. Els sistemes econòmics i l'economia de mercat. Estructures de mercat i formes de competència. El sistema de preus: principis fonamentals. Els subjectes o unitats de decisió econòmica. Tipus bàsics d'agents econòmics. Els sectors econòmics.

42. El funcionament del mercat: la demanda i l'oferta. Elasticitat i desplaçament de les corbes d'oferta i demanda. L'equilibri del mercat.

43. La teoria del flux circular de la renda. Consum, estalvi i inversió. Macromagnituds relacionades amb la renda. Macromagnituds relacionades amb la despesa. Macromagnituds relacionades amb la producció. Anàlisi de la conjuntura econòmica.

44. La política econòmica: fins i mitjans i instruments. La política fiscal. Els pressuposts generals de l'Estat. Els diners: procés de creació dels diners. Els indicadors de la seva variació i la inflació. El sistema financer. El mercat de valors. La política monetària.

45. La relació econòmica entre nacions. El comerç exterior. Instruments proteccionistes i liberalització de mercats internacionals. La balança de pagaments. La Unió Europea: el nou marc de les relacions econòmiques.

46. L'empresa. Elements. Objectius. Criteris de classificació de les empreses. Les àrees funcionals de l'empresa.

47. L'empresa com a organització. Organigrames. Estructures organitzatives. Noves tècniques d'organització.

48. La comunicació a l'empresa. Nivells, tipus i tècniques de comunicació. Etapes d'un procés de comunicació. La comunicació informal. Dificultats i barreres comunicatives. Xarxes de comunicació. El control de la informació.

49. Investigació de mercats. Anàlisi de la competència. Estratègies de producte, preus i distribució. La promoció. Tècniques de vendes. La publicitat: objectius i mitjans. Tècniques d'atenció al client.

50. La negociació a l'empresa. Concepte i elements. Tipus de negociació. Estratègies i tàctiques de negociació. Fases d'un procés negociador. Personalitat dels negociadors. Conflicte i mediació. La solució de conflictes. Qualitats del mediador.

51. Resolució de problemes i presa de decisions en l'àmbit laboral: fases, avaluació de riscos i estratègies. Tècniques per fomentar la creativitat, estudiar i resoldre problemes.

52. La direcció a l'empresa. Estils de direcció. Les funcions de direcció. Habilitats de direcció. L'autoritat a l'empresa. La delegació d'autoritat. Els quadres intermedis a l'organització.

53. El finançament de l'empresa: fonts. Els costos empresarials. Classificació. Fixació del preu de venda. L'indar de rendibilitat o punt mort.

54. La documentació administrativa i comercial de l'empresa. Gestió d'existències. Llibres de comptabilitat. Imposts que afecten l'activitat econòmica de l'empresa. Altres tributs. Calendari fiscal.

55. El funcionament econòmic de l'empresa. Concepte de *patrimoni*. Elements. Representació comptable del patrimoni. Principals ràtios financeres. Anàlisi economicofinancer d'una petita empresa.

56. El procés de creació d'una petita empresa. Localització de l'empresa. Estudi del mercat i anàlisi del sector. Elecció de la forma jurídica. Pla de viabilitat econòmica. Tràmits legals per a la constitució i la posada en marxa. Subvencions.

57. La prevenció de riscos laborals: conceptes bàsics. Normativa espanyola i comunitària. Altres disposicions.

58. Anàlisi dels factors de risc laboral: físics, químics, biològics i organitzatius. La incidència en la salut.

59. L'accident de treball. L'origen dels accidents i la teoria de la causalitat. Costos de la sinistralitat laboral.

60. La malaltia professional: concepte legal i problemàtica. Classificació. Principals malalties professionals.

61. Mesures de prevenció i de protecció dels riscos laborals: concepte, classes. Elaboració del mapa de riscos.

62. Etapes de l'acció preventiva. Inspeccions de seguretat: metodologia. Fases i tipologia de la investigació d'accidents. Control estadístic d'accidents.

63. Condicions generals dels centres de treball. Senyalització. El pla d'emergència.

64. El factor humà i la seva relació amb la prevenció laboral. Actuacions preventives en selecció de personal. La formació dels treballadors. Els equips de protecció individual i col·lectiva.

65. Organització de la prevenció. Els serveis de prevenció. Drets i obligacions de treballadors i empresaris en matèria preventiva. Responsabilitats legals.

66. Protecció davant les màquines. El risc elèctric: conceptes bàsics i mesures de protecció. El foc: sistemes de detecció i extinció en funció de la naturalesa del foc. Normativa legal en aquesta matèria.

67. Salut laboral i noves tecnologies. Principals riscos que en deriven. Noves patologies emergents. Mesures de prevenció i protecció davant les noves tecnologies.

68. Salut laboral i qualitat de vida. Elements que determinen el grau de satisfacció laboral. Medi ambient i feina. La protecció mediambiental.

69. Primers auxilis: principis generals a l'hora d'aplicar-los. Prioritats d'actuació. La farmaciola a les empreses. Cremades. Hemorràgies. Fractures. La reanimació cardiorespiratòria. Transport d'accidentats.